

Svineproduktion i et europæisk perspektiv

Danmark, Sverige, England,
Tyskland, Holland, Belgien
og Polen

Indledning

Det er Landbrug & Fødevarers hensigt med dette hæfte at give et fair og korrekt billede af rammevilkårene for dansk svineproduktion sammenlignet med vilkårene for svineproduktion i andre udvalgte lande. Sammenligningsgrundlaget er parametre som dyrevelfærd, fødevarer-sikkerhed, sundhed, miljø og kontrol.

Sammenligningerne er baseret på data indhentet hos relevante kilder i Danmark og i de udvalgte lande. På områder, hvor det ikke har været muligt at indhente information, eller hvor valideringen af informationen har været tvivlsom, er enten EU-lovgivning brugt som sammenligningsgrundlag eller sammenligningen er helt udeladt.

Det skal understreges, at sammenligningerne er vejledende, og at love og regler løbende ændres – også nationalt – hvorved der kan være sammenligninger, som ikke længere er gældende.

Kvalitet og kontrol

Der har i mange år været en europæiskdrevet udvikling i retning af certificering af hvert led i fødevarekæden via uafhængige tredjepartskontroller. Den uafhængige kontrol skal sikre, at EU og national lovgivning bliver overholdt og i visse tilfælde også kundekrav.

Således har Danmark og flere andre europæiske lande indført kvalitetsstandarder for produktion af grise, og stort set alle kvalitetssystemer har uafhængig tredjepartskontrol.

Det danske produktionssystem er et såkaldt lukket system, der kun er baseret på levende dyr af national oprindelse.

	Danmark/DANISH	Danmark/UK-produktion	Sverige	England	Tyskland	Holland	Belgien	Polen
Kvalitetssystem	DANISH Produktstandard (siden 2007) QSG (siden 1995).	Produktstandard for Englandsgrise (siden 1998)	Grundcertificering Gris (siden 2010)	Red Tractor Farm Assurance (siden 1999)	QS (siden 2001)	IKB Varken (siden 1995)	Certus (siden 1999)	Intet nationalt kvalitetssystem
Dækning	95 % af produktionen. Heraf 15 % under UK produktionen.	15 % af produktionen (+ de 80 % under DANISH).	100 % af svineproducenterne. Slagterier accepterer ikke grise, der ikke er certificeret.	Ca. 90 % af produktionen	Ca. 95 % af produktionen	Ca. 90 % af produktionen	Ca. 40 % af produktionen	–
Identifikation og sporbarhed	CHR-nummer (besætningsnummer) Øremærker Flytteregister Leverandørnummer I Danmark slagtes kun danske grise.	Øremærker Leverandørnummer	Øremærker Leverandørnummer I Sverige slagtes kun svenske grise.	CPH-nummer Tatovering på skuldre eller godkendte øremærker On-farm flytteregistrering kræves I UK slagtes kun engelske grise	QS-ID Øremærker Leverandørnummer I Tyskland slagtes primært QS-grise (f.eks. tyske, danske og hollandske).	UBN-nummer Øremærker I Holland slagtes overvejende hollandske grise.	System af CHR-type Øremærker I Belgien slagtes overvejende belgiske grise.	System af CHR-type Øremærker I Polen slagtes både polske og udenlandske grise.
Audit	Uafhængig tredjelandskontrol hvert eller hvert 3. år afhængigt af auditresultat. Risikobaseret myndigheds- kontrol (uanmeldt i 5 % af besætningerne).	Uafhængig tredjepartskontrol hvert år. Heraf 10 % uanmeldte kontrolbesøg. Risikobaseret myndigheds- kontrol (uanmeldt i 5 % af besætningerne).	Uafhængig tredjepartskontrol minimum hvert 2. år. Stikprøvekontrol i 10 % af besætningerne.	Uafhængig tredjepartskontrol hvert år.	Uafhængig tredjepartskontrol hvert, hvert 2. eller hvert 3. år afhængigt af audit- resultat. Producenter kan vælge mellem: 1. Uanmeldt ordinær kontrol (48 timers varsel) 2. Anmeldt ordinær kontrol + et uanmeldt spot-audit ind imellem to ordinære.	Uafhængig tredjepartskontrol hvert år.	Uafhængig tredjepartskontrol hvert år.	Myndighedskontrol i 5 % af besætningerne pr. år. Udvælgelsen af disse besæt- ninger er 50 % simpel tilfældig udvælgelse og 50 % baseret på risikoanalyser og klassifi- cering af besætninger.

Sundhed og medicinanvendelse

Frekvensen af dyrlægebesøg varierer meget landene imellem.

For Danmark og Sverige gælder, at dyrlæger generelt kun må ordinere medicin og ikke sælge medicin til producenten. Dvs. al medicin/antibiotika skal købes via et apotek. På den måde er sundhedsrådgivning og salg af antibiotika adskilt, og der er ikke noget økonomisk incitament for dyrlæger til at udskrive antibiotika. I praksis har tiltaget resulteret i et lavere forbrug af medicin/antibiotika i danske og svenske besætninger.

Ens for alle lande er dog, at udskrivning af recepter skal være baseret på en diagnose stillet af en dyrlæge, og at producenten skal registrere medicin/antibiotikaforbrug i besætningen.

I Danmark registreres medicinforbruget på dyregruppe-, besætningsejer- og dyrlægeniveau, hvilket betyder, at der kan føres statistik pr. dyrlæge og pr. besætning.

Et dansk initiativ, baseret på registreringer i en central database VETSTAT (Veterinary Medicine Statistic), giver de danske myndigheder mulighed for at udstede 'gule kort' til de besætninger, som enten bruger eller udskriver for meget medicin.

	Danmark/DANISH	Danmark/UK-produktion	Sverige	England	Tyskland	Holland	Belgien	Polen
Sundhedsrådgivning	Sundhedsrådgivningsaftaler er obligatoriske for besætninger af en vis størrelse. Omkring 90 % af svineproducenterne har indgået en sundhedsrådgivningsaftale med en dyrlæge. Der er mellem 9 og 12 årlige rådgivningsbesøg i sobesætninger og mellem 4 og 6 årlige rådgivningsbesøg i slagtesvinebesætninger. Antallet af besøg øges ved domme vedrørende dyrevelfærd, medicinanvendelse og dyresundhed. Besætninger uden en sundhedsrådgivningsaftale skal have mindst ét årligt besøg af en dyrlæge. For alle besætninger gælder, at der ved overskridelse af fastsatte grænseværdier for antibiotikaforbrug udløses et 'gult kort' fra myndighederne, hvilket medfører øget overvågning og krav om udarbejdelse af handlingsplaner.		Ved alle landbrug, der har betinget medicin, er der krav om dyrlægebesøg hver 5. uge.	Krav om kvartalsvise dyrlægebesøg	Krav om 2 årlige dyrlægebesøg eller 1 besøg pr. slagtesvineperiode.	Krav om sundhedsrådgivningsaftale. Alle svineproducenter skal have en aftale med en besætningsdyrlæge. Dyrlægen skal besøge besætningen hver måned og lave en rapport efter besøget. Alle besætninger skal have en sundhedsplan og en besætnings-specifik behandlingsplan, der skal opdateres mindst én gang om året.	Krav om dyrlægebesøg hver fjerde måned for sygdomsovervågning. Rapport registreres i den elektroniske database Sanitel. Den frivillige ordning med et veterinært sundhedsprogram kræver dyrlægebesøg hver anden måned af den samme dyrlæge, som kommer hver fjerde måned.	Ingen specifikke regler. Dyrlægebesøg ved behov.
Sundhedsstatus	Alle besætninger deklarerer i forhold til udvalgte sygdomme og Salmonella. Besætningernes sundhedsstatus registreres i en database og er offentligt tilgængelige på www.spf-sus.dk . Danmark har Trikinfri-status.		Sverige er fri for PRRS.	Sundhedsplan kræves på besætningen. Kvartalsvis dyrlægerapport indsendes til certificeringsorganet.	Ingen central sundhedsovervågning	Ingen central sundhedsovervågning	Ingen central sundhedsovervågning	Ingen central sundhedsovervågning
Udskrivning af medicin/antibiotika	Dyrlægen må godt udlevere og sælge medicin, hvis det anvendes indenfor 5 dage. Dyrlægen må ikke have en fortjeneste over 5 % på medicin. Udskrivning af medicin kræver diagnose stillet af besætningsdyrlægen og skal gives efter dyrlægens anvisning.		Dyrlægen må ikke sælge medicin. Medicin skal købes igennem apoteket. Udskrivning af medicin kræver diagnose stillet af dyrlæge.	Dyrlæger må gerne sælge medicin. Udskrivning af medicin kræver diagnose stillet af besætningsdyrlægen.	Dyrlægen kan sælge medicin. Der kan kun udskrives antibiotika til 7 dage. Udskrivning af medicin kræver diagnose stillet af dyrlæge.	Dyrlægen kan sælge medicin. Udskrivning af medicin kræver diagnose stillet af dyrlæge.	Dyrlægen kan sælge medicin. Udskrivning af medicin kræver diagnose stillet af dyrlæge.	Dyrlægen kan sælge medicin. Udskrivning af medicin kræver diagnose stillet af dyrlæge.
Registrering af medicinforbrug	Producenten skal registrere medicinforbruget i besætningen.		Producenten skal registrere medicinforbruget i besætningen.	Svineproducenter skal registrere medicinforbruget på besætningsniveau.	Producenten skal registrere medicinforbruget i besætningen.	Producenten skal registrere medicinforbruget i besætningen.	Producenten skal registrere medicinforbruget i besætningen.	Producenten skal registrere medicinforbruget i besætningen.
Overvågning af medicinforbrug	Medicinforbrug registreres i VETSTAT på dyregruppe-, besætningsejer- og dyrlægeniveau. Resultaterne offentliggøres hvert år i DANMAP-rapporten.		Central overvågning, men ikke på dyregruppe-, besætnings-ejer- eller dyrlægeniveau. Apoteket registrerer al den medicin, der ordineres og afrapporterer statistikken årligt.	Central overvågning. Forslag om overvågning på besætnings-/individniveau overvejes.	Central overvågning. I brancheregi arbejdes der med registrering på besætningsniveau.	Central overvågning, men ikke på dyregruppe-, besætnings-ejer- eller dyrlægeniveau.	Central overvågning. I brancheregi arbejdes der med registrering på besætningsniveau.	Central overvågning. I brancheregi arbejdes der med registrering på besætningsniveau.
Totalforbrug af antibiotika - alle kødtyper (2011)	42,6 mg antibiotika/kg dyr (biomasse)		13,6 mg antibiotika/kg dyr (biomasse)	51,2 mg antibiotika/kg dyr (biomasse)	211,5 mg antibiotika/kg dyr (biomasse)	113,9 mg antibiotika/kg dyr (biomasse)	175,2 mg antibiotika/kg dyr (biomasse)	119,9 mg antibiotika/kg dyr (biomasse)

Foder

Reglerne omkring foder er stort set ens på tværs af EU-landene. Der har siden 2000 været et forbud i EU mod anvendelse af kød- og benmel (MBM) i foder til grise. Siden 2006 har brugen af antibiotiske vækstfremmere været forbudt i EU. Danmark var dog ude tidligere med et nationalt forbud.

Af landespecifikke regler gælder, at blodprodukter og animalsk fedt ikke er tilladt i England og Danmark ved produktion af grise til det engelske marked. I Danmark må fiskemel ikke bruges til slagtesvin større end 40 kg.

	Danmark/DANISH	Danmark/UK-produktion	Sverige	England	Tyskland	Holland	Belgien	Polen
Produktion/fremstilling	Offentlig kontrol. Foder skal være indkøbt fra danske autoriserede eller QS-godkendte foderstofvirksomheder. Myndighedskontrol omfatter en årlig audit og 4-6 årlige inspektioner.		Offentlig kontrol af svenske foderstofvirksomheder. Myndighedskontrol omfatter en årlig audit og 1-5 årlige inspektioner.	Færdigfoder må kun købes af UFAS (Universal Feed Assurance Schemes) godkendte foderstofforretninger. Råvarer skal være fra FEMAS-godkendt leverandør. Hjemmeblandere skal følge 'Industry Code of Practice' for fodring på landbrug.	Foder må kun købes fra QS-godkendte foderstofvirksomheder.	Foder må kun købes fra GMP+ godkendte foderstofvirksomheder.	Foder må kun købes fra GMP+ og FASFC-godkendte foderstofleverandører.	Offentlig kontrol
Kød- og benmel	Ikke tilladt		Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt	Ikke tilladt
Blodprodukter	Tilladt	Ikke tilladt	Tilladt	Ikke tilladt	Tilladt	Tilladt	Tilladt	Tilladt
Animalsk fedt	Tilladt. Fedt udgør generelt 1-3 % af foderblandingen og både vegetabilsk og animalsk fedt anvendes.	Ikke tilladt	Tilladt	Ikke tilladt	Tilladt	Tilladt	Tilladt	Tilladt
Antibiotiske vækstfremmere	Ikke tilladt siden 2000		Ikke tilladt siden 1986	Ikke tilladt siden 2006	Ikke tilladt siden 2004	Ikke tilladt siden 2006	Ikke tilladt siden 2006	Ikke tilladt siden 2006
Catering bi-produkter, madaffald etc.	Madaffald er tilladt, så længe det ikke indeholder protein fra landdyr.		Madaffald er tilladt, så længe det ikke indeholder protein fra landdyr.	Madaffald er ikke tilladt, men visse bi-produkter fra fødevarerindustrien er tilladte.	Madaffald er tilladt, så længe det ikke indeholder protein fra landdyr.	Madaffald er tilladt, så længe det ikke indeholder protein fra landdyr.	Madaffald er tilladt, så længe det ikke indeholder protein fra landdyr.	Madaffald er tilladt, så længe det ikke indeholder protein fra landdyr.
Fiskemel	Fiskemel må ikke bruges til slagtesvin større end 40 kg.		Fiskemel er tilladt. Der er en grænseværdi for iblanding af fiskemel i slagtesvinefoder.	Fiskemel tilladt	Ingen begrænsninger på brug af fiskemel.	Ingen begrænsninger på brug af fiskemel.	Fiskemel må ikke bruges til slagtesvin større end 40 kg.	Ingen begrænsninger på brug af fiskemel.
GMO	Brug af GMO-foder tilladt		Brug af GMO-foder tilladt	Brug af GMO-foder tilladt	Brug af GMO-foder tilladt	Brug af GMO-foder tilladt	Brug af GMO-foder tilladt	Brug af GMO-foder tilladt

Staldindretning og dyrevelfærd

Ifølge EU-lovgivning skal alle drægtige søer være løse fra fire uger efter løbning til en uge før forventet faring.

I Sverige og England skal søerne være løsgående fra fravæning til syv dage før forventet faring. Samme regler er gældende i Danmark ved produktion af grise til det engelske marked.

Den danske svinebranche har som målsætning, at 10 % af søerne skal være løsgående i diegivningsperioden i 2020. Fra 2021 er målsætningen, at alle nybyggede stalde indrettes til løsgående diegivende søer.

Alle lande har krav om permanent adgang til beskæftigelsesmateriale, men der er forskel på, hvilke materialer der opfylder kravet i de enkelte lande. I Danmark skal beskæftigelsesmaterialet være af naturlig oprindelse (fx halm, træ, reb, o.l.). Endvidere er der i Danmark et unikt krav om rodemateriale.

Alle lande har krav om sygestier, hvor Danmark stiller mere vidtgående krav til indretning og antal.

Danmark har krav om overbrusning af alle grise, der vejer over 20 kg. I Danmark er der krav om smertelindring i forbindelse med kastration. I England er det ikke tilladt at kastrere.

	Danmark/DANISH	Danmark/UK-produktion	Sverige	England	Tyskland	Holland	Belgien	Polen
Drægtige søer	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Stien må på intet sted være smallere end 3 m. Der skal være strøelse på det faste/drænede gulv.		Opstaldes efter EU-lovgivningen. Mindst 2,8 m mellem stisider.	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Mindst 2,8 m mellem stisider. Omkring 40 % af søerne er udendørs.	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Mindst 2,8 m mellem stisider.	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Mindst 2,8 m mellem stisider.	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Mindst 2,8 m mellem stisider.	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Mindst 2,8 m mellem stisider.
Diegivende søer/arestier	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Krav om passende redebygningsmateriale i tilstrækkelig mængde medmindre dette teknisk ikke kan lade sig gøre med det gyllesystem, der anvendes på bedriften. Pattegrisene skal have et leje, der er adskilt fra soen. Der skal endvidere, om nødvendigt, være en varmekilde. Den danske svinebranche har som målsætning, at 10 % af søerne skal være løsgående i arestien i 2020. Efter 2021 skal alle nybyggede areststalde være indrettet til løsdrift.		Søer og gylte skal være løsgående i arestien. Krav om passende redebygningsmateriale i tilstrækkelig mængde.	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Krav om passende redebygningsmateriale i tilstrækkelig mængde medmindre dette teknisk ikke kan lade sig gøre med det gyllesystem, der anvendes på bedriften. Pattegrisene skal have et leje, der er adskilt fra soen. Der skal endvidere, om nødvendigt, være en varmekilde.	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Krav om passende redebygningsmateriale i tilstrækkelig mængde medmindre dette teknisk ikke kan lade sig gøre med det gyllesystem, der anvendes på bedriften. Pattegrisene skal have et leje, der er adskilt fra soen. Der skal være en varmekilde.	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Krav om passende redebygningsmateriale i tilstrækkelig mængde medmindre dette teknisk ikke kan lade sig gøre med det gyllesystem, der anvendes på bedriften. Pattegrisene skal have et leje, der er adskilt fra soen. Der skal være en varmekilde.	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Krav om passende redebygningsmateriale i tilstrækkelig mængde medmindre dette teknisk ikke kan lade sig gøre med det gyllesystem, der anvendes på bedriften. Pattegrisene skal have et leje, der er adskilt fra soen. Der skal være en varmekilde.	Opstaldes efter EU-lovgivningen. Krav om passende redebygningsmateriale i tilstrækkelig mængde medmindre dette teknisk ikke kan lade sig gøre med det gyllesystem, der anvendes på bedriften. Pattegrisene skal have et leje, der er adskilt fra soen. Der skal være en varmekilde.
Fravæning af pattegrise	Efter 28 dage. Pattegrisene kan dog fravænes indtil 7 dage tidligere, hvis de flyttes til specialiserede stalde (EU-lovgivning).		Efter 28 dage.	Efter 28 dage. Pattegrisene kan dog fravænes indtil 7 dage tidligere, hvis de flyttes til specialiserede stalde (EU-lovgivning).	Efter 28 dage. Pattegrisene kan dog fravænes indtil 7 dage tidligere, hvis de flyttes til specialiserede stalde (EU-lovgivning).	Efter 28 dage. Pattegrisene kan dog fravænes indtil 7 dage tidligere, hvis de flyttes til specialiserede stalde (EU-lovgivning).	Efter 28 dage. Pattegrisene kan dog fravænes indtil 7 dage tidligere, hvis de flyttes til specialiserede stalde (EU-lovgivning).	Efter 28 dage. Pattegrisene kan dog fravænes indtil 7 dage tidligere, hvis de flyttes til specialiserede stalde (EU-lovgivning).
Beskæftigelses- og rodemateriale	Alle svin skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart beskæftigelses- og rodemateriale. Dette skal være af naturmaterialer og i kontakt med gulvet. Kæder alene er ikke tilladt.		Alle svin skal have daglig adgang til halm og strøelse.	Alle svin skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde materiale. Kæder alene er ikke tilladt.	Alle svin skal have permanent adgang til manipulerbart materiale. Materialet skal være uskadeligt, og der skal være nok. Kæde med plast-påhæng tilladt.	Alle svin skal have permanent adgang til manipulerbart materiale. Kæde med plast-påhæng tilladt.	Alle svin skal have permanent adgang til manipulerbart materiale som f.eks. halm, fodbolde, kæder etc. Brug af bildæk og behandlet hårdt træ er forbudt.	Alle svin skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde materiale, som ikke bringer dyrenes sundhed i fare.
Gulv til smågrise og slagtesvin	Siden år 2000 har det været forbudt at bygge stalde med fuldspaltegulve. I alle nye stalde er der krav om, at mindst halvdelen af gulvet til smågrise og mindst 1/3 af gulvet til slagtesvin skal være fast eller drænet. Gælder alle stalde fra 2015.		Fuldspaltegulve forbudt	Fuldspaltegulve tilladt forudsat at spaltebredde og bredden af spalteåbninger overholdes.	Fuldspaltegulve tilladt	Krav om 40 % fast gulv til smågrise og slagtesvin.	Fuldspaltegulve tilladt	Fuldspaltegulve tilladt

Staldindretning og dyrevelfærd **fortsat**

I de fleste EU-lande er halekupering tilladt inden for de første levedage. For Danmark gælder yderligere, at kun halvdelen af halen må bortkuperes, og der skal være dokumentation for, at man har forsøgt at forebygge halebid.

Siden 2000 har fuldspaltegulve ikke været tilladt i Danmark i nye stalde. Fra 2015 er fuldspaltegulve forbudt i samtlige smågrise- og slagtesvinestalde i Danmark.

	Danmark/DANISH	Danmark/UK-produktion	Sverige	England	Tyskland	Holland	Belgien	Polen
Overbrusning	Alle grise over 20 kg, inklusive søer, skal have overbrusning eller anden anordning, der kan køle dem.		Krav om overbrusning i slagtesvinestalde.	Ingen krav	Ingen krav	Ingen krav	Ingen krav	Ingen krav
Sygestier	Krav om sygestier. Der skal være et tilstrækkeligt antal sygestier, således at der altid er mindst én sygesti klar til brug til svin, der er syge eller skadede. Det samlede antal sygestier skal udgøre mindst 2,5 % af det samlede antal indendørs stipladser til løsgående drægtige søer. Mindst 2/3 af det samlede minimumsareal skal være et blødt underlag. Der skal være en varmekilde i form af varmelampe, strøelse eller gulvarme, og der skal være mulighed for afkøling.		Krav om sygestier. Sygestierne skal være temperaturregulerede.	Krav om sygestier. Krav om isolering af dyr med infektionssygdomme.	Krav om sygestier. Syge eller tilskadekomne dyr skal isoleres i en sti med tør eller bekvem strøelse.	Krav om sygestier. Sygestierne skal være godt ventilerede og skal være varme og tørre.	Krav om sygestier, men ingen specifikke regler.	Krav om sygestier, men ingen specifikke regler.
Kastrering	Kastrering skal udføres mellem 2. og 7. levedøgn. Der er krav om anvendelse af smertelindrende behandling i forbindelse med kastration. Efter grisenes 7. levedøgn skal kastration udføres under bedøvelse.		Kastrering skal udføres mellem 2. og 7. levedøgn. Senere kastration skal udføres under bedøvelse.	Følger EU-lovgivningen Kastration er ikke tilladt efter Red Tractor standarden. Ifølge UK-lovgivningen er kastration dog tilladt op til syvende levedøgn.	Følger EU-lovgivningen Kastrering skal udføres mellem 2. og 7. levedøgn. Der er krav om anvendelse af smertelindrende behandling i forbindelse med kastration. Efter grisenes 7. levedøgn skal kastration udføres under bedøvelse.	Følger EU-lovgivningen Kastrering skal udføres mellem 2. og 7. levedøgn. Der er krav om anvendelse af smertelindrende behandling i forbindelse med kastration. Efter grisenes 7. levedøgn skal kastration udføres under bedøvelse.	Følger EU-lovgivningen Kastrering skal udføres mellem 2. og 7. levedøgn. Der er krav om anvendelse af smertelindrende behandling i forbindelse med kastration. Efter grisenes 7. levedøgn skal kastration udføres under bedøvelse.	Følger EU-lovgivningen Kastrering skal udføres mellem 2. og 7. levedøgn. Senere kastration skal udføres under bedøvelse.
Halekupering	Følger EU-lovgivningen. Kun tilladt mellem dag 2 og 4 efter fødslen, og maksimalt halvdelen af halen må bortkuperes.		Ikke tilladt	Følger EU-lovgivningen. Tilladt inden for de første 3 dage efter fødsel og ikke på rutinemæssig basis.	Følger EU-lovgivningen. Tilladt inden for de første 4 dage efter fødsel.	Følger EU-lovgivningen. Tilladt inden for de første 7 dage efter fødsel.	Følger EU-lovgivningen. Tilladt inden for de første 7 dage efter fødsel.	Følger EU-lovgivningen. Tilladt inden for de første 7 dage efter fødsel.
Tandreduktion	Tandklipning er ikke tilladt. Tandslibning er tilladt, men ikke på rutinemæssig basis. Tandslibning skal ske inden for de første 4 dage efter fødsel.		Tandklipning er ikke tilladt. Tandslibning er tilladt inden for de første 7 dage efter fødsel.	Tandslibning og -klipning er tilladt inden for de første 3 dage efter fødsel, men ikke på rutinemæssig basis.	Tandklipning er tilladt inden for de første 7 dage efter fødsel.	Tandklipning er tilladt inden for de første 7 dage efter fødsel.	Tandklipning er tilladt inden for de første 7 dage efter fødsel.	Tandklipning er tilladt inden for de første 7 dage efter fødsel.

Miljø

EU-lovgivningen tillader, at man må tilføre maksimalt 170 kg kvælstof/ha fra husdyrgødning. Danmark har skrappe krav til tilførsel af kvælstof, hvor man maksimalt må tilføre 140 kg kvælstof/ha fra husdyrgødning.

Der stilles ingen specifikke krav via EU-lovgivningen til opbevaring af gylle. For at forhindre afdampning af gasser til det omgivende miljø fra gylletanken er der i Danmark krav om, at gylletanken skal være overdækket eller have et flydelag.

Minimumskravet for udnyttelse af kvælstof i svinegylle er i Danmark 75 %. I Tyskland, Holland og Belgien er kravet til udnyttelse af kvælstof i svinegylle 60-65 %.

Danske landmænd skal årligt etablere en plan for dyrkning af afgrøder og håndtering af gødning samt udarbejde en særlig miljørapport med alle relevante oplysninger til myndighederne. På denne måde kontrolleres det, at de danske miljøkrav overholdes.

I forhold til klima og udledningen af drivhusgasser spiller forbruget af foder en vigtig rolle. Ifølge livscyklusanalyser af svinekød (LCA) bidrager dyrkningen af korn mest i forhold til udslip af drivhusgasser.

En effektiv foderomsætning er derfor vigtig i forhold til påvirkning af klimaet. Jo bedre foderudnyttelse en gris har, desto lavere er klimapåvirkningen, da grisen spiser mindre foder for at vokse 1 kg.

	Danmark/DANISH	Danmark/UK-produktion	Sverige	England	Tyskland	Holland	Belgien	Polen
Tilførsel af nitrat (N)	Maksimalt 140 kg N/ha		Maksimalt 100 kg N/ha	Maksimalt 170 kg N/ha, dog op til 250 kg N/ha på græsjord.	170 kg N/ha	170 kg N/ha	170 kg N/ha	170 kg N/ha
Opbevaring af gylle	Opbevaringskapaciteten skal svare til mindst 9 måneders produktion. Gylletanken skal være overdækket eller have flydelag.		Opbevaringskapacitet til min. 6-10 måneders produktion. Gylletanken skal være overdækket.	Opbevaringskapacitet til 4 måneders produktion anbefales. Krav om 6 måneders kapacitet indført i 2012.	Opbevaringskapacitet til 6-9 måneders produktion, afhængig af region.	Krav til opbevaring af gylle kendes ikke, og der findes ingen specifikke krav i EU-lovgivningen.	Krav til opbevaring af gylle kendes ikke, og der findes ingen specifikke krav i EU-lovgivningen.	Opbevaringskapacitet til min. 4 måneders produktion.
Gylleudbringning/udnyttelse af næringsstoffer	Udbringning af gylle må kun finde sted i planternes vækstsæson, dvs. fra 1. februar til høst og fra høst til 1. oktober for vinterafgrøder. Minimumskravet for udnyttelse af kvælstof i svinegylle er 75 %.		Gylle må udbringes hele året undtagen mellem 1. januar og 15. februar. Ingen krav til udnyttelse af kvælstof i gødningen.	Gylle må udbringes mere eller mindre hele året undtagen fra 1. august til 1. november. England har handlingsprogram med krav om udnyttelse af husdyrgødning for svinegylle: 25 % i 2009 og 35 % i 2012.	Krav til udbringningstidspunkt kendes ikke, og der findes ingen specifikke krav i EU-lovgivningen. Krav om udnyttelse af 60-65 % af kvælstof i gyllen.	Krav til udbringningstidspunkt kendes ikke, og der findes ingen specifikke krav i EU-lovgivningen. Krav om udnyttelse af 60-65 % af kvælstof i gyllen.	Krav til udbringningstidspunkt kendes ikke, og der findes ingen specifikke krav i EU-lovgivningen. Krav om udnyttelse af 60-65 % af kvælstof i gyllen.	Udbringning af gylle/husdyrgødning må finde sted fra marts til november. Krav om udnyttelse af 60-65 % af kvælstof i gyllen.
Foderudnyttelse: Kg foder/kg slagtekrop inkl. slagtevægt hos søer. Omfatter foder til både søer, smågrise og slagtesvin (2012)	2,92		2,96	2,85	2,81	2,62	2,90	–

Transport

Generelt følger alle landene EU's regler omkring transport af levende dyr (1/2005).

For Danmark gælder, at branchen/slagterierne selv har taget initiativer til øget dyrevelfærd og kontrol under transport. Således transporteres alle grise i små grupper og så vidt muligt stivis, da det betyder mindre stress og mere rolige dyr. Derudover stiller de danske slagterier krav om mekanisk ventilation i alle nye lastbiler, hvilket anses som afgørende for grisenes velbefindende under transport.

Unikt for Danmark er den meget lave transportdødelighed, der i 2012 var på 0,006 % (fra producent til slagteri).

	Danmark/DANISH	Danmark/UK-produktion	Sverige	England	Tyskland	Holland	Belgien	Polen
Kontrol	Myndighedskontrol samt kontrol via slagteriernes egenkontrol og Global Red Meat Standard. Vognmænd skal følge lovkrav samt branchekrav i 'Håndbog for svinetransport'.		Myndighedskontrol	Vognmænd skal være certificerede efter ABP Livestock Transport Standard.	Vognmænd skal være certificerede efter QS-transportstandard.	Vognmænd skal være certificerede efter IKB-transportstandard.	Vognmænd skal være certificerede efter Certus-/CodianPlus-transportstandard.	Myndighedskontrol
Krav til indretning af lastbil	Slagterierne har specificeret og skærpet kravene til indretning af lastbiler. Alle biler er f.eks. indrettet med mekanisk ventilation, GPS, drikkevandsanlæg og vandforstøvningsanlæg på alle transporter. Kravene kontrolleres ved ankomst til slagteriet.		Mekanisk temperaturregulering ved høje udendørs-temperaturer.	RTA Dyretransport Program. Regler baseret på EU lovgivning.	Ingen specifikke krav udover EU-lovgivning.	Enkelte krav udover EU-lovgivning, f.eks. GPS på alle transporter.	Ingen specifikke krav udover EU-lovgivning.	Ingen specifikke krav udover EU-lovgivning.
Gruppehåndtering af slagtesvin under transport	Grisene transporteres i mindre grupper (15) og så vidt muligt stivis.		Grisene blandes.	RTA Dyretransport Program. Arealkrav ifølge EU lovgivningen. Sammenblanding af grupper tilladt.	Grisene blandes. Der er maksimumgrupperstørrelser for transport af smågrise. Grise op til 10 kg: maks. 120 stk. Grise op til 30 kg: maks. 50 stk.	Grisene blandes.	Det anbefales, at grisene transporteres stivis.	Grisene blandes.
Uddannelse af vognmænd/chauffører (Kompetencebevis)	Krav om deltagelse i et branchekursus har eksisteret siden starten af 1990'erne. Kurset blev erstattet af en formel uddannelse ved ikrafttræden 1. januar 2007 af forordning 1/2005.		Krav om uddannelse siden 2005	RTA Dyretransport Program. Krav om uddannelse via EU-lovgivning.	Krav om uddannelse siden 2008 via EU-lovgivning.	Krav om uddannelse siden 2008 via EU-lovgivning.	Krav om uddannelse siden 2008 via EU-lovgivning.	Krav om uddannelse siden 2008 via EU-lovgivning.
Dødelighed under transport	0,006 % i 2012.		Statistik savnes, men dødeligheden vurderes at være højere end den danske.	Statistik savnes, men dødeligheden vurderes at være højere end den danske.	Statistik savnes, men dødeligheden vurderes at være højere end den danske.	Statistik savnes, men dødeligheden vurderes at være højere end den danske.	Statistik savnes, men dødeligheden vurderes at være højere end den danske.	Statistik savnes, men dødeligheden vurderes at være højere end den danske.

Forhold på slagteri

Forholdene på slagterierne er vigtige både for at sikre god håndtering af dyrene og for at opnå en god kødkvalitet. Gennem forskning er det blevet påvist, at håndtering af grise i små grupper, og så vidt muligt i stabile grupper (grisene er opvokset og transporteret sammen), giver roligere grise og dermed mindre stress. I små grupper falder grisene hurtigere til ro, og antallet af slagsmål reduceres til et minimum, også i de tilfælde hvor der skulle ske en sammenblanding af grisene. Således er det god dyrevelfærd, at grisene opstaldes på slagteriet i små, stabile grupper og ligeledes bedøves i grupper.

I Danmark er gruppevis håndtering af grise fra stald-til-slagtning meget udbredt, og tendensen ser ud til at brede sig til andre lande.

	Danmark/DANISH	Danmark/UK-produktion	Sverige	England	Tyskland	Holland	Belgien	Polen
Opstaldning	Gruppevis håndtering, hvilket betyder, at grisene så vidt muligt ikke blandes. Alle grise opstaldes i mindre grupper (15 dyr).		Ingen gruppevis behandling. Grisene blandes.	RTA Meat Processing Program. Sammenblanding af grupper tilladt, men delvis gruppering.	Ingen gruppevis behandling. Grisene blandes.	Ingen gruppevis behandling. Grisene blandes.	Ingen gruppevis behandling. Grisene blandes.	Ingen gruppevis behandling. Grisene blandes.
Uddannelse af staldpersonale	Krav om uddannelse af staldpersonale i dyrevelfærd/håndtering af dyr.		Krav om uddannelse af staldpersonale i dyrevelfærd/håndtering af dyr.	RTA Meat Processing Program. Krav om uddannelse af dyrevelfærdsansvarlig via EU-lovgivning fra 2013.	Uddannelse i overensstemmelse med bestemmelserne i loven The Infection Protection Act, og denne uddannelse skal dokumenteres. Sådanne kurser skal iscenesættes mindst en gang om året i QS-ordningen.	Krav om uddannelse af dyrevelfærdsansvarlig via EU-lovgivning fra 2013.	Krav om uddannelse af dyrevelfærdsansvarlig via EU-lovgivning fra 2013.	Krav om uddannelse af dyrevelfærdsansvarlig via EU-lovgivning fra 2013.

Fødevarerikkerhed

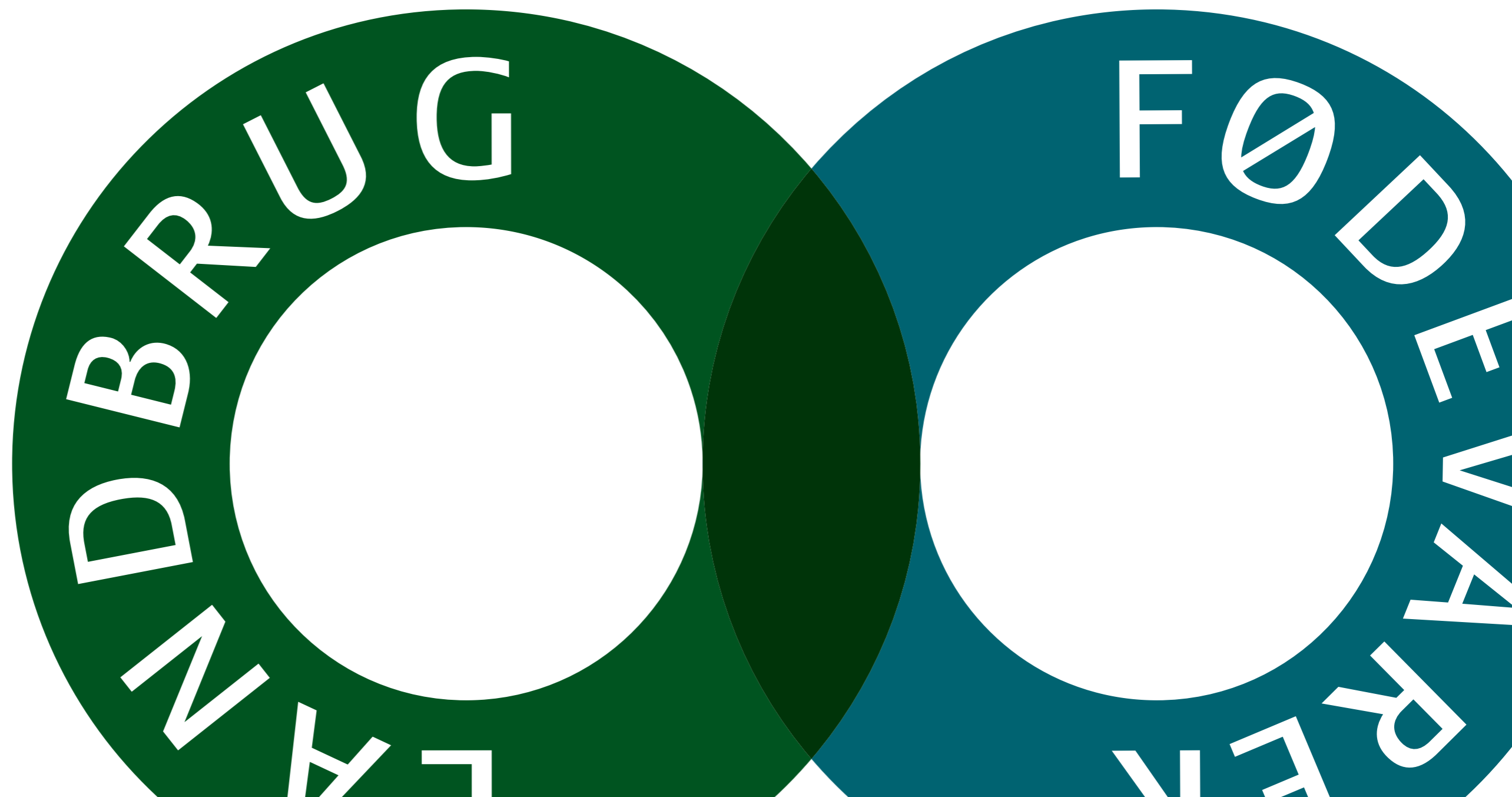
Danmark har siden 1993 haft en omfattende salmonellakontrol, der dækker hele kæden fra 'jord-til-bord'. Forekomsten af Salmonella i det ferske kød er meget lav. I 2012 var forekomsten i dansk svinekød 1,2 %. Forekomsten af Salmonella i Danmark vurderes at være lav i forhold til de fleste andre europæiske lande.

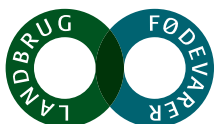
Ifølge EU skal alle lande have et nationalt reststofovervågningsprogram og resultaterne herfra indrapporteres årligt.

Der er ikke fundet positive prøver af hormoner, tungmetaller og pesticider i dansk kød, siden det danske overvågningsprogram startede i 1985.

	Danmark/DANISH	Danmark/UK-produktion	Sverige	England	Tyskland	Holland	Belgien	Polen
Salmonellaovervågning	Obligatorisk national handlingsplan siden 1993. Kontrollen omfatter bl.a. foder, avls-, so- og slagtesvinebesætninger. Deklaration af avls-, so- og slagtesvinebesætninger. Derudover særtransport og -slagtning af niveau 3-grise og ferskkødsovervågning.		Obligatorisk national handlingsplan. Omfatter overvågning af foder, avls-, so- og slagtesvinebesætninger. Sverige har 0-tolerance for Salmonella.	UK Zoonoses National Control Programme (ZNCP). Inkluderer Salmonella-risiko i besætningen. Krav fra RTA Pigs Programme.	Overvågning via QS-systemet. Omfatter overvågning af foder, slagtesvinebesætninger og ferskkødsovervågning.	Overvågning via IKB-systemet. Omfatter overvågning af slagtesvinebesætninger og ferskkødsovervågning.	Obligatorisk national handlingsplan (via lovgivning). Omfatter overvågning af slagtesvinebesætninger og ferskkødsovervågning.	Ingen national handlingsplan. EU-godkendte slagterier skal have overvågning af forekomst i det ferske kød.
Forekomst af Salmonella (fersk svinekød)	Ifølge EFSA (2008) er forekomsten 3,3 % (inden kølning). I Danmark udtages salmonellaprøver efter kølning, hvilket giver et mere retvisende billede af den reelle forekomst af Salmonella i det ferske kød. I 2012 var forekomsten 1,2 %.		0-tolerance og dermed ingen forekomst af Salmonella i fersk kød. Ifølge EFSA var forekomsten i 2008 0 %.	Prøver tages på slagterierne, men ingen nye nationale data tilgængelige.	Resultater ikke tilgængelige. Tyskland deltog ikke i EFSA's baselineundersøgelse fra 2008.	Resultater ikke tilgængelige. Holland deltog ikke i EFSA's baselineundersøgelse fra 2008.	Resultater ikke tilgængelige. Ifølge EFSA var forekomsten i 2008 18,8 % (før kølning).	Resultater ikke tilgængelige. Men ifølge EFSA var forekomsten i 2008 1,3 % (før kølning).
Reststofovervågning	Nationalt overvågningsprogram med omkring 10.000 myndighedsprøver pr. år. (Ifølge EU-regler skal man teste 0,05 % af antal slagtede dyr pr. år, hvilket svarer til 9.500 stikprøver i DK 2012). Heril kommer ca. 14.000 egenkontrolprøver (2012-tal) for antibiotikarester.		Nationalt overvågningsprogram i overensstemmelse med EU-regler.	Nationalt overvågningsprogram i overensstemmelse med EU-regler.	Nationalt overvågningsprogram i overensstemmelse med EU-regler.	Nationalt overvågningsprogram i overensstemmelse med EU-regler.	Nationalt overvågningsprogram i overensstemmelse med EU-regler.	Nationalt overvågningsprogram i overensstemmelse med EU-regler.
Forekomst af reststoffer - antal positive prøver	2012-tal - Antal positiver over grænsen: Væksthormoner: 0 Tungmetaller: 0 Antibiotika: 1 slagtesvin og 4 søer Forbudte stoffer: 0 Klorholdige pesticider, herunder dioxiner: 0		Væksthormoner: 0 Tungmetaller: 0 Antibiotika: 0 Forbudte stoffer: 0	EU Food Residue Monitoring Report (2011) Væksthormoner: 0 Tungmetaller: 0 Antibiotika: 4 Forbudte stoffer: 0	Væksthormoner: 7 Tungmetaller: 39 Antibiotika: 327 Forbudte stoffer: 1	Væksthormoner: 0 Tungmetaller: 1 Antibiotika: 6 Forbudte stoffer: 3	Væksthormoner: 0 Tungmetaller: 0 Antibiotika: 4 Forbudte stoffer: 1	Væksthormoner: 1 Tungmetaller: 7 Antibiotika: 11 Forbudte stoffer: 0

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141

E vk@lf.dk
W www.goderåvarer.dk